

СПРАВА «ПОЛІТУН ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF POLITUN AND OTHERS v. UKRAINE)

(Заява № 7037/23 та 13 інших заяв)

Стислий виклад рішення від 23 січня 2025 року

Заявники трималися під вартою у таких державних установах: «Вінницька установа виконання покарань (№ 1)», «Ладижинська виправна колонія (№ 39)», «Замкова виправна колонія (№ 58)», «Криворізька установа виконання покарань (№ 3)», «Городищенська виправна колонія (№ 96)», «Житомирська установа виконання покарань (№ 8)», «Менська виправна колонія (№ 91)». До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявники скаржилися за статтями 3 та 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) на неналежні умови тримання їх під вартою та відсутність у національному законодавстві ефективного засобу юридичного захисту у зв'язку з цим. Деякі заявники також висунули інші скарги за статтями 3 та 13 Конвенції. Розглянувши скарги заявників, Європейський суд нагадав, що під час встановлення, чи є умови тримання такими, «що принижують гідність» у розумінні статті 3 Конвенції, серйозний брак простору у в'язничних камерах вважається дуже впливовим чинником та може становити порушення як сам собою, так і в сукупності з іншими недоліками. У цій справі Європейський суд зауважив, що якщо від загальної площі камери вирахувати розміщений у камері санітарний вузол, заявники мали у своєму розпорядженні більш ніж 4 кв. м особистого простору, включаючи простір, зайнятий меблями. Однак, навіть якщо жодних питань щодо особистого житлового простору заявників у цій справі не виникає, тривалість тримання заявників під вартою та сукупний вплив побутових умов, в яких вони жили, перебуваючи замкненими у своїх камерах до двадцяти трьох годин на добу, призводять до застосування статті 3 Конвенції. Посилаючись на свою попередню практику, Європейський суд дійшов висновку, що у цій справі умови тримання заявників під вартою протягом вказаних у таблиці в додатку періодів були неналежними, а також, що заявники не мали у своєму розпорядженні ефективного засобу юридичного захисту у зв'язку з цим та констатував порушення статей 3 і 13 Конвенції. Європейський суд відхилив інші скарги деяких заявників на підставі пункту 4 статті 35 Конвенції як такі, що не відповідають критеріям прийнятності, або не виявляють жодних ознак порушення прав і свобод, гарантованих Конвенцією або протоколами до неї.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. Вирішує об'єднати заяви;
2. Оголошує прийнятними скарги на неналежні умови тримання під вартою протягом вказаних у таблиці в додатку періодів і відсутність у національному законодавстві ефективного засобу юридичного захисту, а решту скарг – неприйнятними;

3. Постановляє, що ці скарги свідчать про порушення статей 3 і 13 Конвенції у зв'язку з неналежними умовами тримання під вартою протягом вказаних у таблиці в додатку періодів та відсутністю у національному законодавстві ефективного засобу юридичного захисту;

4. Постановляє, що: (a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявникам суми, зазначені в таблиці у додатку; ці суми мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу; (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти.